

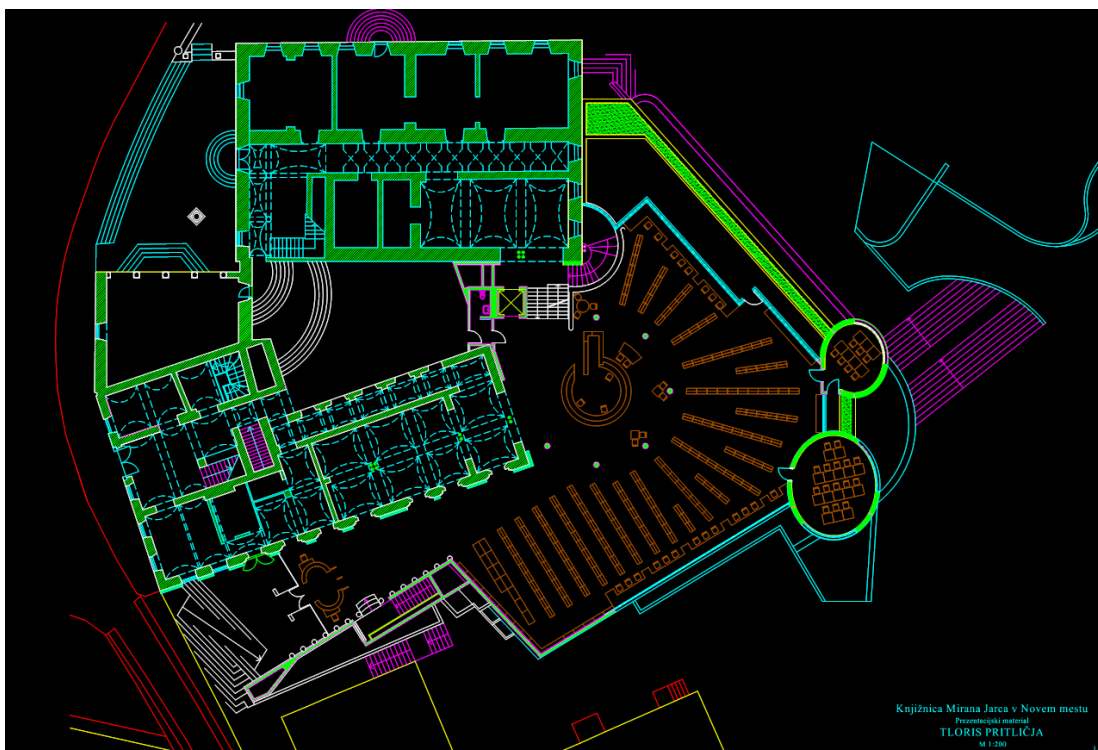
STATIČNA SANACIJA IN UTRDITEV STARIH STAVB KNJIŽNICE MIRANA JARCA V NOVEM MESTU

Matevž Bergant, univ.dipl.inž.grad., GRAS d.o.o.

1. UVOD

Knjižnica Mirana Jarca je nastanjena v kompleksu, ki stoji na zemljišču med Rozmanovo ulico, Jerebovo ulico in Vrhovčevo ulico na robu srednjeveškega Novega mesta, ob nekdanjih "Ljubljanskih" mestnih vratih. Kompleks sestavljajo tri zgradbe, dve starejši in ena novejša, zgrajena severovzhodno od starejši dveh v drugi polovici devetdesetih let prejšnjega stoletja po načrtih Ateljeja Marko Mušič iz Ljubljane. Del kompleksa je t.i. "spominska loža", manjši odprt atrijski objekt z arkado, zgrajen kot povezava obeh starejših objektov v začetku petdesetih let prejšnega stoletja po načrtu prof. Mušiča.

Tloris kompleksa

Spominska loža

Stari del objekta Knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu sestavljata dve zgradbi. Starejša (Rozmanova ulica 28) je bila pozidana v drugi polovici osemnajstega stoletja na mestu podrth zgradb mestnega špitala in cerkve Sv. Martina (objekt je bil zgrajen iz materiala podrth zgradb, ohranjeni so bili posamezni arhitektonski elementi – notranji prečni kletni zid naj bi bil npr. ostanek mestnega srednjeveškega obzidja). O starosti zgradbe priča sklepnik kamnitega portala z vklesano letnico 1779, vzidan v steno ob glavnem vhodu v objekt Rozmanova ulica 28. V na novo zgrajen objekt se je vselil okrožni urad ("kresija"), ki je tam deloval do leta 1850. Objekt se je nato približno sto let uporabljal za različne namene, nakar se je vanj leta 1954 vselila knjižnica. Od takrat se na objektu do sredine devetdesetih let niso izvajala večja vzdrževalna dela.

Rozmanova ulica 28

Zgradba Rozmanova ulica 26 je bila zgrajena precej kasneje, o njenem stavbnem razvoju je malo podatkov (objekt naj bi bil star dobrih 100 let). Razpored zidov nakazuje, da je imel objekt najbrž predvsem stanovanjsko namembnost (do druge svetovne vojne je bil v lasti družine Gošnik, nato pa je bil nacionaliziran). Sredi petdesetih let dvajsetega stoletja je objekt prevzela knjižnica.

Rozmanova ulica 26

Zaradi izrazito močnih poškodb na nosilni konstrukciji objekta Rozmanova ulica 28 (razpokani nosilni zidovi, zelo deformiran strop nad in pod čitalnico študijskega oddelka v nadstropju) je vodstvo knjižnice v začetku leta 1995 od ustanovitelja, Mestne občine Novo mesto zahtevalo, da ustanovi strokovno komisijo za oceno varnosti in uporabnosti zgradbe. Na podlagi pregleda zgradbe je občinska komisija, ki jo strokovno vodil statik inž. Mirko Strmšek, junija 1995 izpraznila in zaprla čitalnico. Ravnateljica je na Gradbenem inštitutu ZRMK jeseni 1995 naročila izdelavo mnenja o stanju obeh objektov. Po pregledu objektov Rozmanova ulica 26 in 28 je nastalo "Poročilo o pregledu kompleksa knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu, strokovno mnenje o njegovem konstruktivnem stanju in predlog ukrepov za izboljšanje stanja", D.N. 260434/95, oktober 1995. Strokovne ugotovitve o stanju starejšega objekta so bile zaskrbljujoče.

Spomladi leta 1996 je gradbeno podjetje PIONIR porušilo deformirani leseni strop nad nadstropjem in del lesenega stropa nad pritličjem zgradbe Rozmanova ulica 28 in vgradilo nova, masivna armiranobetonska sovprežna stropova sistema HI-BOND. Večje razpoke v zidovih so se takrat zatesnile z injektiranjem. Sledovi posegov so še vidni na severni in zahodni fasadi zgradbe.

Oktobra 1996 so položili temeljni kamen za gradnjo prizidka, sicer načrtovanega že v osemdesetih letih. Prizidek se je zgradil v približno štirih letih. Po izgradnji prizidka so stara dva objekta praktično izpraznila (uporabljalo se je le pritličje objekta Rozmanova ulica 26).

Spomladi 2001 se je pričela pripravljati projektna dokumentacija za obnovo in rekonstrukcijo starih dveh zgradb. Projektant Ateljeja Marko Mušič, je sestavil strokovni skupino, v katero je kot glavnega načrtovalca gradbenih konstrukcij vključil Biro Karlovšek d.o.o. Domžale, podjetje GRAS d.o.o. pa kot izdelovalca projektne naloge za statično utrditev obeh objektov.

Izbrani glavni izvajalec, gradbeno podjetje MALKOM d.o.o. Novo mesto, je s prenovo objektov pričel lansko leto, ko se je v celoti obnovila zgradba Rozmanova ulica 28. Letos poteka prenova zgradbe Rozmanova ulica 26. Podjetje GRAS d.o.o. Ljubljana je izvedlo vsa dela v zvezi s statično sanacijo in utrditvijo obeh zgradb.

2. STATIČNA SANACIJA IN UTRDITEV OBJEKTOV

2.1 STANJE OBJEKTOV PRED PRENOVO

Zidovi objektov so bili zelo nehomogeni in razpokani.

Zidovi pritličij in kleti so bili močno vlažni zaradi kapilarnega vleka vlage. Vodoravne natezne zidne vezi, vgrajene v prereze zidov, so popustile in niso več opravljale svoje funkcije.

2.2 OPRAVLJENI GRADBENO SANACIJSKI IN UTRDITVENI POSEGI

Kamniti in mešani zidovi so se statično utrdili z injektiranjem s cementno injekcijsko maso.

Z injektiranjem so se sanirale razpoke v opečnih zidovih in obokih.

V zidovih kleti in nepodkletenih delih pritličij se je izdelala vodoravna kemijska hidroizolacija v obliki silikonske bariere. Bariera se je izvedla tudi v opečnih obokih na stiku med podkletenimi in nepodkletenimi deli objektov.

Slabše temeljeni deli zidov so se dobetonirali. Po vgradnji ojačilnih AB okvirjev so se kontakti med starimi in novimi elementi zapolnili z injektiranjem.

V višini medetažnih konstrukcij se je vgradil sistem novih jeklenih protipotresnih vezi.

Dotrajani deli obokov so se porušili, nato pa so se sezidali na novo.

V celoti se je zamenjalo ostrešje starejšega objekta.

3. ZAHVALA

Avtor članka se zahvaljuje kolektivu podjetja MALKOM d.o.o. Novo mesto za odlično sodelovanje v času izvajanja projekta, direktorju g. Marjanu Skubetu, univ.dipl.inž.grad. pa za soglasje za objavo tega članka.

Viri :

Spletna stran Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto
Fotoarhiv GRAS d.o.o.

Izvajalca gradbene prenove

Projektna dokumentacija :
Atelje Marko Mušič d.o.o. Ljubljana

Investitor prenove
Mestna občina Novo mesto

izvajalec sanacijskih del